

Østre Toten kommune
2851 LENA

NORSK PRESSEFORBUND
Mottatt: 1.7.10
Arkiv:

Deres referanse
Vår referanse 2010/4018 326.1 ESV
Saksbehandler Egil Sveen, tlf. 61 26 60 86
Avdeling Juridisk avdeling

Dato 28.06.10

Klage over avslag på anmodning fra Totens Blad om innsyn i dokumenter

Fylkesmannen viser til Østre Toten kommunes oversendelsesbrev, datert 17. juni då., mottatt 21. juni, vedlagt saksdokumentene.

Konklusjon

Fylkesmannen stadfester delvis kommunens vedtak om å unnta deler av forretningsplanen fra offentlighet. Søknaden og de øvrige avsnittene av forretningsplanen er det ikke hjemmel for å unnta.

Kort historikk

Totens Blad har anmodet Østre Toten kommune om innsyn i en søknad om kommunalt tilskudd. Søknaden ble avslått i udatert brev. Totens Blad klaget på avslaget 16. juni då. Kommunen behandlet klagen 17. juni og opprettholdt da sitt tidligere avslag om innsyn.

Fylkesmannen ser slik på saken

Hovedregelen i offentleglova § 3 er at saksdokument er åpne for innsyn dersom ikke annet følger av lov eller forskrift.

Kommunen har i sitt avslag om innsyn i søknad om kommunalt tilskudd ikke informert om klageadgangen, jf. offentleglova § 31 og forvaltningsloven §§ 28 og 29.

Østre Toten kommune har begrunnet avslaget om innsyn i saksdokumentene med offentleglova § 23 annet ledd. Det er også vist til § 12 bokstav c. Etter at avslaget ble påklaget, har kommunen i tillegg også vist til § 13 første ledd og forvaltningsloven § 13 annet ledd.

§ 23 annet ledd lyder:

"Det kan gjerast unntak frå innsyn for opplysningar som gjeld forhandlingar om rammeavtalar med landbruks, fiskeri- og reindriftsorganisasjonane når det er påkravd av omsyn til ei forsvarleg gjennomføring av forhandlingane". Østre Toten kommune har ved behandlingen av søknaden og senere ved behandlingen av klagen bare vist til bestemmelsen uten å gi noen nærmere begrunnelse for hvorfor søknaden om kommunalt tilskudd faller inn under denne bestemmelsen.

Bestemmelsen tar sikte på å beskytte det offentliges interesser i forhandlinger med landbruks-, fiskeri- og reindriftsorganisasjonene. Det kan da gjøres unntak når det er *"påkravd av omsyn til ei forsvarleg gjennomføring av forhandlingane"*. For at det skal kunne gjøres unntak fra offentlighet etter denne bestemmelsen skal unntak være helt nødvendig for å få gjennomført forhandlingene på en

forsvarlig måte. Unntaket gjelder videre forhandlinger om rammeavtaler, dvs. avtaler av et visst omfang.

Denne saken gjelder søknad om kommunalt næringsstøtte. Fylkesmannen kan ikke se at offentleglova § 23 annet ledd er anvendelig på dette tilfellet.

Kommunen viser videre til offentleglova § 13 første ledd som begrunnelse for å unnta søknaden om kommunalt støtte fra offentlighet: *"Opplysninger som er underlagde taushetsplikt i lov eller i medhold av lov, er unntatte fra innsyn."* Det vises her til forvaltningsloven § 13 annet ledd.

Forvaltningsloven § 13 annet ledd definerer *"personlige forhold"*, jf. § 13 første ledd nr. 1. Fylkesmannen antar derfor at det tenkes på § 13 første ledd nr. 2: *"tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår."* Kriteriet for om opplysningene skal kunne unntas offentlighet er om de er av "konkurransemessig betydning". For at opplysningene skal være taushetsbelagte, og således unntatt offentlighet, må det ha en økonomisk konsekvens for virksomheten om de blir kjent. Det må påregnes et økonomisk tap for virksomheten. Opplysninger om drifts- eller forretningsforhold vil omfatte opplysninger som direkte gjelder utøvelse av næringsvirksomhet, slik som informasjon om produktmetoder, produkt, kontraktvilkår, markedsføringsstrategier, analyser, prognoser eller strategier knyttet til virksomheten. Markedsanalyser, økonomiske utregninger og mer konkrete forretningsstrategier kan være av en slik karakter at konkurrentene kan utnytte dem. Det samme gjelder informasjon som for eksempel kundelister. Dersom utlevering av slike forretningsforhold kan skade konkurransevnen til virksomheten, og disse skadevirkningene ikke er uvesentlige, vil opplysningene normalt være underlagt taushetsplikt. Opplysninger om avtaler med forretningspartnere kan etter omstendighetene også være underlagt taushetsplikt f. eks. dersom andre kan erobre en forretningspartner.

Generelle opplysninger om den økonomiske stillingen til en virksomhet er normalt ikke underlagt taushetsplikt. Det samme gjelder opplysninger om administrative forhold.

Med bakgrunn i foranstående har Fylkesmannen kommet til at selve søknaden, vedlegg 1, vedlegg 2 og følgende punkt i forretningsplanen kan offentliggjøres: opplysninger om bedriften s. 4, deler av personopplysningene på s. 5, markedsføringstiltak s. 9, organisering og administrasjon av bedriften s. 14 og handlingsplan s. 15.

Totens Blad har i sin klage vist til reglene om merinnsyn i offentleglova § 11: *"Når det er høve til å gjøre unntak fra innsyn, skal organet likevel vurdere å gi heilt eller delvis innsyn. Organet bør gi innsyn dersom omsynet til offentlig innsyn veg tyngre enn behovet for unntak."* Begrunnelsen for merinnsyn er at reglene i offentleglova, med unntak av § 13, gir forvaltningen en rett til å unnta dokument og opplysninger, men ingen plikt. De er såkalte "kan" bestemmelser. Dette gjelder ikke dersom dokument eller opplysninger blir unntatt etter § 13 på grunn av taushetsplikt i lov eller med hjemmel i lov, i dette tilfellet forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2. Når dokumenter eller opplysninger blir unntatt fra offentlighet på grunn av for eksempel taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13 første ledd er det ikke aktuelt å vurdere merinnsyn.

Kommunen har i sin saksbehandling vist til offentleglova § 12 bokstav c som begrunnelse for å gjøre unntak for hele dokumentet: *"Når organet gjør unntak fra innsyn for deler av eit dokument, kan det også gjøre unntak for resten av dokumentet dersom dei unntatte opplysningane utgjør den vesentlegaste delen av dokumentet."* Totens Blad har i klagen vist til Justisdepartementets "Rettleiar til offentleglova" der det om dette blant annet er uttalt: *"Ved praktiseringa av § 12 er det viktig å vere merksam på at reglane i den nye lova som knytter unntakshøvet til opplysningar, (slik § 13 gjør) er innførte for å oppnå auka innsyn, og at det klare utgangspunktet er at resten av dokumentet skal vere offentlig. Offentleglova § 12 må ikkje praktiseres slik at dette utgangspunktet blir undergrave."*

Ved vurderingen av om de opplysningene som er unntatt offentlighet utgjør den vesentligste delen av dokumentet, kan det legges vekt både på omfanget av de opplysningene som er unntatt og hvor sentrale disse er.

Opplysningene som ikke er unntatt er ikke uvesentlige og Fylkesmannen mener at det ikke er grunnlag for å unnta hele dokumentet.

Vedtak

Med hjemmel i offentleglova § 32 omgjør Fylkesmannen Østre Toten kommunes vedtak om å unnta hele søknaden fra offentlighet. Følgende opplysninger er offentlige: søknad, vedlegg en, vedlegg to og følgende deler av forretningsplanen s. 4, deler av s. 5, s. 9, s. 14 og s. 15. Når det gjelder de øvrige punktene er disse ikke unntatt offentlighet. Fylkesmannen forutsetter derfor at opplysningene i disse dokumentene blir gitt til Totens Blad.

Kristin Hille Valla

Anne Live Jensvoll
avdelingsdirektør

Kopi: Totens Blad, pb. 4, 2851 Lena

